

Centrum, a w pozostałe dni tygodnia – w sanatoriach „Marconi”, „Nida-Zdrój”, „Włókniarz” i w 21. Wojskowym Szpitalu Uzdrawiskowo-Rehabilitacyjnym. SOZ bierze także czynny udział w Festiwalu Muzycznym imienia Krystyny Jamroz.

Koncert Salonowej Orkiestry Zdrojowej

Osoby nasycone muzyką, ale nadal łaknące doznań estetyczno-kulturowych Busko-Zdrój zachęca do odwiedzenia galerii, muzeum, bibliotek, kina czy domu kultury. Obszerna oferta wystaw, projekcji filmowych i księgozbiorów nie pozwoli na ucieczkę w nudę. Wypoczynek bowiem nie powinien kojarzyć się tylko ze słodkim lenistwem. Warto próżnować... aktywnie, choćby oddając się uzdrawiającej terapii kulturą.

• **Buskie Samorządowe Centrum Kultury imienia Wojtka Belona** działa pod obecną nazwą od 1995 r. Jego historia sięga jednak 1964 r., kiedy powołano do życia Powiatowy Dom Kultury. Dziś ośrodek rozwija się prężnie, aktywizując mieszkańców i sięgając szerokim gestem wiedzę o sztuce regionalnej także poza granicami Poniżnia.

W grudniu 2010 r. ruszyło w Centrum Studio Nagrań. Pierwszym zrealizowanym przezeń projektem była płyta z kołędami w wykonaniu zespołów oraz solistów z Buska-Zdroju i okolic. Z inicjatywy BSCK powstały m.in. galeria „Antresola” oraz Teatr „NieWielki” (działający w ramach Buskiej Sceny Teatralnej). Jednostkami podległymi tej instytucji są: Dom Kultury, Kino „Zdrój”, Centrum Informacji Turystycznej, Izba Zbiorów Regionalnych i ponad 20 świetlic wiejskich. Przy ośrodku działa też Szkoła Muzyczna. W Centrum prowadzi się zajęcia taneczne, fotograficzne, plastyczne i muzyczne. Sztuka wypełnia każdy zakamarek placówki – ekspozycje odbywają się nawet w holach (głównym i na piętrze) – wychodzi także poza ramy budynku. Przed wejściem można spocząć na ławeczce obok rzeźby przedstawiającej Wojtka Belona. BSCK jest organizatorem wielu imprez kulturalnych.

al. Mickiewicza 22
tel. 41 378 23 19
www.bsck.busko.pl

• **Kino „Zdrój”** było do końca lat 50. ub.w. jedynym stałym ośrodkiem sztuki filmowej w całym powiecie. Na rendez-vous

z gwiazdami srebrnego ekranu udawano się do parku zdrojowego, tam gdzie dziś mieści się Restauracja „Victoria”. W latach 60. filmy wyświetlano ponadto w kinie „Przebój” – w świetlicy Komendy Powiatowej MO. Zamknięto je jednak w 1964 r. po przeniesieniu „Zdroju” do Powiatowego Domu Kultury. Wejściówki na „seanse kasowe” mogły zdobyć w pierwszej kolejności pacjenci uzdrowiska. Kino cieszyło się popularnością wśród rezydentów Zdroju. Kuracjusze amatorzy X muzy wiedzą bowiem najlepiej, jaki kojący ma ona wpływ. Jest to najlepsza forma terapii, zwłaszcza gdy na dworze pogoda pod chmurką...

al. Mickiewicza 22
tel. 41 378 35 72
www.bsck.busko.pl/pl/kino-zdroj.html

Budynek BSCK

Galeria Sztuki BWA „Zielona”

• **Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Busku-Zdroju**
os. Świerczewskiego 17
tel. 41 370 51 60

• **Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka** działa od 1949 r. Na księgozbiór WBP składa się 39 tys. tomów, w tym książki naukowe, monografie o tematyce regionalnej i audiobooki. Wypożyczalnię, czytelnię i bezpłatne Internetowe Centrum Informacji Multimediałnej odwiedza corocznie 1500 użytkowników. Biblioteka prowadzi szkolenia z zakresu ochrony środowiska.

Filia w Busku-Zdroju
os. Świerczewskiego 17
tel. 41 378 39 27

• **Muzeum Buskie** – Izbę Zbiorów Regionalnych otwarto w 1990 r. Mieści się w przedwojennej willi „Polonia”. Zbiór eksponatów z zakresu sztuki, archeologii, etnografii, historii, militariów i numizmatyki liczy niespełna 4 tys. Znajdziemy tu cenną rzeźbę Bogdana Orłowskiego prezentującą królową Jadwigę – pierwszą kuracjuszkę uzdrowiska. Wybierając się do Muzeum, zyskamy wiedzę o dziejach i mieszkańcach ziemi buskiej i poznamy życiorysy osób zasłużonych dla miasta. Izba Zbiorów Regionalnych prowadzi ekspozycje stałe (np. pamięci Krystyny Jamroz) i czasowe.

al. Mickiewicza 7
tel. 41 378 71 91

• **Galeria BWA „Zielona”** jest usytuowana w zabytkowej willi „Polonia”, co tworzy niebanalną oprawę dla współczesnych prac. Samo więc przestąpienie progu „Zielonej” wprowadza odbiorcę w zdziwienie, rodzi potrzebę dokonania estetycznej interpretacji. Galeria jest jedną z czterech filii kieleckiego Biura Wystaw Artystycznych. Otwarto ją w 1989 r. Organizuje wystawy indywidualne i zbiorowe polskich oraz zagranicznych artystów malarzy, grafików, rysowników, rzeźbiarzy, tkaczy i fotografów. O publiczne życie sztuki dba od początku istnienia „Zielonej” artysta-plastyk Bogdan Ptak. Swoje prace prezentowali tu znakomici artyści krajowi: Stanisław Baj, Edward Dwurnik, Andrzej Mleczo, Eugeniusz Molski i Janusz Trzebiatowski. Pierwszą promocją regionu był pokaz sztalgu Leszka Kurzeja. Do dziś ściany Galerii są użyczane mieszkańcom Poniżnia, którzy parają się sztuką, jak Piotr Kaleta, Bogdan Władysław Kowalczyk, Zbigniew Kowalewski, Leszek Kurzeja, Tamara Maj, Marek Wawro i Bogdan Ptak. „Zielona” zajmuje się też działalnością wydawniczą, organizuje aukcje sztuki współczesnej lokalnych artystów.

al. Mickiewicza 7
tel. 41 378 71 91

Tekst:
Magdalena Koper

Zdjęcia:
Piotr Kaleta,
Dariusz Krakowiak,
Jarosław Kruk,
Jacek Wcisło

Opracowanie graficzne i skład:
Karolina Otulakowska,
Sebastian Person

Wydano na zlecenie:
Gmina Busko-Zdrój
al. Mickiewicza 10
28-100 Busko-Zdrój
tel. 41 370 52 00
fax 41 370 52 90
e-mail: urzad@umig.busko.pl
www.busko.pl

Busko-Zdrój 2011

Wydawca:
DDK Edition
ul. Obozowa 4
60-289 Poznań
tel. 61 868 65 75
www.ddkedition.com.pl

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

...dla rozwoju Województwa Świętokrzyskiego...

Projekt „Kampania promocyjna Miasta i Gminy Busko-Zdrój oraz utworzenie centrum informacji turystycznej” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Gmina uzdrawiskowa
Busko-Zdrój

Nie tylko
uzdrawisko...

KULTURA

Na pobyt w Busku-Zdroju decydują się zwykle osoby pragnące podreperować wątłe zdrowie. Wiele z nich wie, jako że powracają tu olśnieni blaskiem „perły Poniądzia”, iż w tym raptem dwudziestotysięcznym miasteczku równie ducha można uraczyć wyśmienitą strawą. Osoby i instytucje odpowiedzialne za zapewnienie estetycznej i kulturalnej rozrywki gościom sanatoriów i turystom zadbały

Sanatorium „Marconi”

Park Zdrojowy

o to, by wachlarz imprez był jak najbardziej rozłożysty. Dzięki temu śmiało można powiedzieć, że Busko-Zdrój opiewa nie tylko w naturalne bogactwa. Owszem, jest idylliczną krainą mlekiem i... wodą siarczkową płynącą, ale także prężnie działającym ośrodkiem kulturalnym. Pobyt w mieście stawia zatem na nogi nie tylko ciało, ale i duszę. Program wydarzeń jest bogaty i zapewne trafi w gusta turystów i kuracjuszy „różnej maści”.

Poniżej przedstawiamy krótką charakterystykę najgłośniejszych imprez cyklicznych Buska-Zdroju, które rozślawiły miasto nie tylko w kraju, ale i w Europie.

Festiwal Piosenki im. W. Belona

Gdy na wiosnę Poniądzie zaczyna się majowo zielenić – to sygnał, że zbliża się **Ogólnopolski Festiwal Piosenki „Niechaj zabrzmi Bukowina” imienia Wojtka Belona**. Konkurs, będący jedną z inicjatyw BSCK, został zorganizowany po raz pierwszy w 2008 r. Od tamtego czasu na scenie buskiego uzdrowiska stawiało swoje pierwsze kroki na pięciolinii kariery wielu młodych wykonawców. Festiwal ma szczególny charakter z uwagi na fakt, iż jego patron był nie tylko wokalistą, ale i tekściarzem. Pokaz będzie zatem tym cenniejszy, im

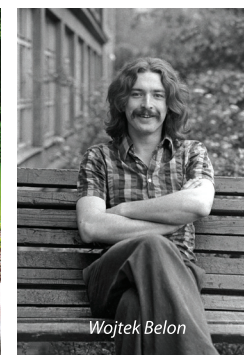
lepsza okaże się zarówno treść, jak i forma przekazu. Występujący walczą o Grand Prix i nagrody ufundowane przez sponsorów i mecenasów sztuki. Imprezę zaszczyliło swoją obecnością także gros znamiennych twórców, m.in. Grzegorz Turnau. W jury zasiadają znane oraz cenione osobistości związane z muzyką i na co dzień, i od święta. Głosy artystów współtworzących ten Festiwal są dźwięcznym hołdem oddawanym co roku ku czci jego patrona, Wojtka Belona, zwanego bardem Poniądzia.

Sylwetka patrona

Lider Wolnej Grupy Bukowina – Wojtek Belon – urodził się 14 marca 1952 r. w Kwidzynie. Położył kamień węgielny pod rozwój kultury Buska-Zdroju, do którego zawitał w 1965 r. W utworach poetyckich barda Poniądzia znajdziemy i satyrę na wygodę populistycznego społeczeństwa lat 70., i bliski wierszom Jerzego Harasymowicza zachwyty nad klimatem górskiego krajobrazu, jak również pochwałę prostolinijnego życia zwykłych ludzi. Są też w dorobku „Bellona” wiersze uderzające w strunę przemijania czy teksty intymne traktujące

Wolna Grupa Bukowina przy ławeczce W. Belona

Wojtek Belon

o miłości. Pieśniarz zagościł na scenie Festiwalu Polskiej Piosenki w Opolu w 1981 r. Artysta zmarł 3 maja 1985 r. w Krakowie. Jego dzieło żyje jednak do dziś, także dzięki młodym wokalistom – uczestnikom Festiwalu „Niechaj zabrzmi Bukowina”. W 2008 r. przed siedzibą BSCK stanęła „Ławeczka Belona”.

Na przełomie maja i czerwca na ziemię świętokrzyską zjeżdżają polscy oraz europejscy artyści. Ich popisy można podziwiać w ramach **Międzynarodowych Buskich Spotkań z Folklorem**. Pokazy zespołów ludowych organizowane w Muszli Parku Zdrojowego dodają zielonym terenom nieco kolorów. Zespoły są oceniane przez jury, w składzie którego zasiadają znawcy z dziedzin: etnografii, muzykologii, choreografii i dziedzictwa kulturowego. Ludowość tej hucznej imprezy wypełnia nie tylko uszy i oczy, ale też... żołądki słuchaczy. Za sprawą kół gospodyń wiejskich i stowarzyszeń regionalnych

wystawiających swoje specjały na barwnych stanowiskach, folklor gości bowiem także na podniebieniu melomanów. Wydarzenie to jest niepowtarzalną okazją do zgłębienia dziedzictwa kulturowego regionu Poniądzia.

Buskie Spotkania z Folklorem

Lipiec w buskim uzdrowisku stoi pod znakiem muzyki klasycznej. Dowodem na to jest organizowany cyklicznie festiwal **Lato z Chopinem**. Utwory fortepianowe Fryderyka Chopina i innych wirtuozów – to miód dla duszy „gości kąpielowych”. Dostojne polonezy, skoczne mazurki, nostalgiczne ballady, klasyczne sonaty i fraktalne ronda wybrzmiewają w Sali Koncertowej Sanatorium „Marconi”. Muzyka Chopina przemyka pod palcami zarówno wyśmienitych muzyków, jak i młodych twórców. Występy zdają egzamin w leczeniu kuracjuszy jako podstawa muzykoterapii.

Cieszący się najwyższym uznaniem znawców muzyki **Międzynarodowy Festiwal Muzyczny imienia Krystyny Jamroz** – to najbardziej prestiżowa impreza Buska-Zdroju. Jest ona organizowana rokrocznie na początku lipca, począwszy od 1995 r. Na czas Festiwalu „miasto słońca” bije muzycznym blaskiem, promieniując na cały obszar Poniądzia. Odbywa się m.in. w placówce BSCK oraz miejscowych kościołach, Bazylice mniejszej w Wiślicy, synagodze w Pińczowie i pałacu w Kurozwękach. Wówczas to regionalne sceny zaszczycają swoją obecnością wyborowi twórcy, którzy zasłynęli tak w kraju, jak i za granicą. Koncerty są zwykle przeplatane spotkaniami pozasceńicznymi, na których goszczą znane postaci kultury i sztuki. Oferta ta na długo zaspokoi pragnienie estetyczne turystów i pacjentów uzdrowiska.

Lato z Chopinem

W swojej trzydziestoczteroletniej karierze zasłynęła także, zasiadając niejednokrotnie w jury Międzynarodowego Konkursu Wokalnego (po raz pierwszy w Rio de Janeiro). Otrzymała liczne odznaczenia, w tym – Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1964). Zmarła 9 lipca 1986 r. w Warszawie. Rok później wmurowano w ścianę willi „Krystyna” tablicę pamiątkową na cześć diwy, a w 1991 r. nadano jej imię parkowej alejce za „Łazienkami”. Krystyna Jamroz zachowała się w pamięci nie tylko jako osoba o pięknym głosie czy prezencji, ale i takim charakterze.

Sylwetka patronki

Jak Paryż miał swojego wróbelka (Edith Piaf), tak Busko – swojego słowika – Krystynę Jamroz. Ta niebywale uzdolniona śpiewaczka operowa była rodowitą buszczanką. Przyszła na świat 29 sierpnia 1923 r. Swoją edukację muzyczną rozpoczęła od nauki gry na fortepianie, a w czasie wojny pobierała także lekcje śpiewu w Warszawie. Wybitnie utalentowana artystka została zapamiętana w Polsce i zagranicą jako sopran dramatyczny o bogatej materii dźwiękowej. Debiutowała w 1946 r. na deskach Opery Wrocławskiej. Później była gwiazdą Opery Poznańskiej i Teatru Wielkiego w Warszawie. Najbardziej wyraziste kreacje Jamroz (Halka, Aida czy Matka Joanna w Diablach z Loudun) przyniosły jej rozgłos i pozwoliły wybrzmieć także poza granicami Polski. Od 1960 r. dawała popisy m.in. na scenach państw byłego ZSRR, Bułgarii, Węgier, Turcji i Rumunii. W latach 70. przyszedł czas na podbój Stanów Zjednoczonych, gdzie olśniewała słuchaczy recitalami i partią sopranową w II Symfonii Mahlera.

Festiwal Muzyczny imienia Krystyny Jamroz

W swojej trzydziestoczteroletniej karierze zasłynęła także, zasiadając niejednokrotnie w jury Międzynarodowego Konkursu Wokalnego (po raz pierwszy w Rio de Janeiro). Otrzymała liczne odznaczenia, w tym – Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1964). Zmarła 9 lipca 1986 r. w Warszawie. Rok później wmurowano w ścianę willi „Krystyna” tablicę pamiątkową na cześć diwy, a w 1991 r. nadano jej imię parkowej alejce za „Łazienkami”. Krystyna Jamroz zachowała się w pamięci nie tylko jako osoba o pięknym głosie czy prezencji, ale i takim charakterze.

Na rozwój kulturalny miasta i jego mieszkańców wielki wpływ wywarła także działalność **Salonowej Orkiestry Zdrojowej**. Ta istniejąca od ponad 60 już lat grupa zapewnia chwile muzycznego uniesienia rezydentom i rezydentkom uzdrowiska. Koncerty stanowią zatem nie tylko promocję Buska-Zdroju, ale są też wpisane w program leczenia kuracjuszy jako element muzykoterapii. Dbając o ciało, nie można bowiem zapomnieć i o potrzebach ducha. A że występy Orkiestry koją niczym muzyczny balsam, warto poddać się działaniu magicznej batuty. Wszystkich tych, którzy pragną zrelaksować się pomiędzy zabiegami, oddając dźwięcznemu pięknu nut, BSCK zaprasza na występy Orkiestry w każdy czwartek na terenie

Busko Self-Government Centre of Culture (BSCK) to come to concerts of the Orchestra, held every Thursday in the Centre and on the other weekdays – in the sanatoria: 'Marconi', 'Nida-Zdrój', 'Włóknierz' and in the 21st Military Spa and Rehabilitation Hospital. Salonowa Orkiestra Zdrojowa also actively participates in Krystyna Jamroz Music Festival.

Concert of 'Salonowa Orkiestra Zdrojowa'

Those who are satiated with music, but are still hungry for aesthetic and cultural experience are encouraged by Busko-Zdrój to visit a gallery, museum, libraries, cinema and a cultural centre. A rich offer of exhibitions, film screenings and book collections won't let anyone be bored. Since relaxation shouldn't be associated only with sweet laziness, it's worth idling away your time ... actively e.g. giving yourself to a medicinal therapy with culture.

• **The Busko Self-Government Centre of Culture (BSCK) named after Wojtek Belon**

has been operating under the current name since 1995. However, its history goes back to 1964 i.e. when the Poviát Cultural Centre was established. Today, the centre is developing dynamically, activates residents and widely promotes regional art, also outside Poniðzie.

In December 2010 in the Centre there was opened a Recording Studio. A record with carols by bands and soloists from Busko-Zdrój and its vicinity was the first project realised by the Studio. On the initiative of the BSCK there were formed e.g.: 'Antresola' Gallery and the 'NieWielki' Theatre (operating within the Busko Theatre Stage). To the subordinate units of this institution belong: Cultural Centre, 'Zdrój' Cinema, Tourist Information Centre, Chamber of Regional Collections-Busko Museum and over 20 rural community halls. Also a Music School operates at the Centre which organises dance, photographic, artistic and music workshops. Every corner of the building is filled with art – works are presented even in halls (main hall and upstairs). Art also goes beyond the building – in front of the entrance you can sit down on a bench next to a sculpture of Wojtek Belon. The BSCK organises a number of cultural events.

al. Mickiewicza 22
Tel.: + 48 41 378 23 19
www.bsck.busko.pl

• **'Zdrój' Cinema** by the end of the 50s of the previous century was the only permanent centre of film art in the whole Poviát. A spa park served as a place for a rendez-vous with stars of the silver screen. Today, there is a building of the 'Victoria' Restaurant. In the 60s films were also projected in the 'Przebój' cinema, in a day-room of the Poviát Headquarters of the Civic Militia (MO). However, it was closed in 1964 after 'Zdrój' was relocated to the Poviát Cultural Centre. Admission tickets to 'box-office' movie-shows could be acquired first by patients of the spa. The cinema was popular among residents of the Spa. Health resort visitors – fans of the X muse know best how soothing influence it has. It's the best form of therapy particularly when it's cloudy outside...

al. Mickiewicza 22
Tel.: + 48 41 378 35 72
www.bsck.busko.pl/pl/kino-zdroj.html

BSCK building

Art Gallery BWA 'Zielona'

• **The Town and Municipality Public Library**

os. Świerczewskiego 17
Tel.: + 48 41 370 51 60

• **The Voivodship Pedagogical Library** has been operating since 1949. Its collection comprises 39 thousand volumes, including science books, monographs on the region and audio books. The lending library, reading-room and free Internet Multimedia Information Centre are visited every year by 1500 people. The library conducts trainings in environmental protection.

Branch in Busko-Zdrój
os. Świerczewskiego 17
Tel.: + 48 41 378 39 27

• **The Busko Museum** - Chamber of Regional Collections was opened in 1990. It's situated in a pre-war villa 'Polonia'. Its collection comprises nearly 4 thousand exhibits related to art, archaeology, ethnography, history, militaria and numismatics. Here, you'll find a valuable sculpture by Bogdan Orłowski presenting Queen Jadwiga – the first patient of the spa. The Museum provides information about history of the Land of Busko and its residents as well as an opportunity to become familiarised with biographies of

people of merit for the town. In the Chamber of Regional Collections there are permanent exhibitions (e.g. in memory of Krystyna Jamroz) and temporary exhibitions. During the 2nd World War the building was occupied by German security police and also served as a seat of a court-martial.

al. Mickiewicza 7
Tel.: + 48 41 378 71 91

• **The BWA Gallery 'Zielona'** is situated in a historic villa 'Polonia', which forms an original frame for contemporary works. Thus, once you cross a doorstep of 'Zielona' you'll be astonished and feel a need to carry out aesthetic interpretation. The gallery is one of four branch offices of the Kielce Office of Artistic Exhibitions (BWA). It was opened in 1989 and organises both individual and collective exhibitions of Polish and foreign artists: painters, graphic artists, drawers, sculptors, weavers and photographers. An artist - Bogdan Ptak has been taking care of the public life of art since the origin of 'Zielona'. It's a place where notable domestic artists such as: Stanisław Baj, Edward Dwurnik, Andrzej Mleczo, Eugeniusz Molski and Janusz Trzebiatowski presented their works. An exhibition of paintings by Leszek Kurzeja was the first promotion of the region. Until today, walls in the Gallery are made accessible to the following artists from Poniðzie: Piotr Kaleta, Bogdan Władysław Kowalczyk, Zbigniew Kowalewski, Leszek Kurzeja, Tamara Maj, Marek Wawro and Bogdan Ptak. 'Zielona' also deals with publishing activities and organises auctions of contemporary art of local artists.

al. Mickiewicza 7
Tel.: + 48 41 378 71 91

Text:
Magdalena Koper

Translation by order of the Busko-Zdrój Municipality:
Lidex

Photographs:
Piotr Kaleta,
Dariusz Krakowiak,
Jarosław Kruk,
Jacek Wcisło

Graphic design and team members:
Karolina Otulakowska,
Sebastian Person

Issued by order of:
Busko-Zdrój Municipality
al. Mickiewicza 10
28-100 Busko-Zdrój
Tel.: + 48 41 370 52 00
Fax: + 48 41 370 52 90
Email: urzad@umig.busko.pl
www.busko.pl

Busko-Zdrój 2011

Published by:
DDK Edition
ul. Obozowa 4
60-289 Poznań
tel. 61 868 65 75
www.ddkedition.com.pl

...dla rozwoju Województwa Świętokrzyskiego...

Projekt „Kampania promocyjna Miasta i Gminy Busko-Zdrój oraz utworzenie centrum informacji turystycznej” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Spa Municipality
Busko-Zdrój

Not only
spa...

CULTURE

Busko-Zdrój is usually visited by those who wish to improve their poor health. Many of them know, since they return here dazzled with brilliance of the 'pearl of Ponidzie', that in this small town with population of only twenty thousand people even a ghost can be treated to delicious food. Individuals and institutions, in charge of providing guests of sanatoria and tourists with aesthetic and cultural enter-

Marconi Sanatorium

Spa Park

tainment, offer the widest possible range of events. Therefore, it can be safely said that Busko-Zdrój abounds in not only natural resources. It's true that Busko-Zdrój is an idyllic land of milk and... sulphide water, but also a resilient cultural centre. Thus, a stay in the town not only puts visitors back on their feet, but also develops their mind. A programme of events is rich and will certainly appeal to tourists and spa visitors of any kind.

Below there is a short description of the best known cyclical events in Busko-Zdrój which have brought glory to the town not only in Poland, but also in Europe.

Wojtek Belon Polish Nationwide Song Festival

When in spring Ponidzie starts to turn green just like it is in May, it's a signal that **Wojtek Belon Polish Nationwide Song Festival 'Niechaj zabrzmi Bukowina'** is coming. The competition, which is one of initiatives of the Busko Self-Government Centre of Culture (BSCK) was organised for the first time in 2008. Since that time on the stage of the Busko spa a number of young singers have made their debut on the musical staff of their careers. The festival has a special character since its patron was not only a vocalist, but also a songwriter.

Thus, success of a performance depends both on its content and form. Artists compete for Grand Prix and prizes funded by sponsors and arts patronages. The event has also been favoured with presence of eminent artists e.g. Grzegorz Turnau. Jury consists of noted and respected personages who deal with music on a daily basis and on special occasions. Voices of artists who co-create this Festival are resonant homage paid every year to Wojtek Belon, its patron called a bard of Ponidzie.

Profile of the patron

Wojtek Belon, a leader of Wolna Grupa Bukowina, was born on 14 March 1952 in Kwidzyn. He laid foundations of development of culture in Busko-Zdrój in which he arrived in 1965. In poetic works of the bard of Ponidzie you can find a satire on comfort of populist society of the 70s, similar to poems by Jerzy Harasymowicz admiration of climate of mountain landscape and praise of honest life of ordinary people. Works by 'Bellon' also include poems which strike the note of passing of time as well as intimate texts about love. You can

Band of 'Wolna Grupa Bukowina' nearby Wojtek Belon's bench

Wojtek Belon

also find in them biblical threads. The singer-songwriter appeared on the stage of the Festival of Polish Song in Opole in 1981. The artist died on 3 May 1985 in Kraków. However, his work has been alive until today, also thanks to young vocalists – participants of the Festival 'Niechaj zabrzmi Bukowina'. In 2008 in front of a head office of the Busko Self-Government Centre of Culture (BSCK) 'Belon's Bench' was placed. At the turn of May and June the Świętokrzyskie region is visited by Polish and European artists. Their performance can be admired within the **Busko International Meetings with Folklore**. Shows of folk bands organised in a Concert Bowl of the Spa Park add some colours to the green lands. Music groups are assessed by Jury composed of experts in the fields of ethnography, musicology, choreography and cultural heritage. Folklore shown during this sumptuous event satisfies not only ears and eyes, but also... needs of the audience's stomachs, because thanks to the Country Housewives'

Clubs and regional associations presenting their delicacies on vivid stands folklore is also present on music lovers' palates. This event is a unique opportunity to thoroughly get to know cultural heritage of the Ponidzie region.

Busko International Meetings with Folklore

In July the Busko spa is dominated by classical music thanks to the Summer with Chopin festival which is cyclically organised here. 'Bath guests' are captivated by compositions for piano by Frederic Chopin and other virtuosos. Dignified polonaises, lively mazurkas, nostalgic ballades, classical sonatas and fractal rondos can be heard in the Concert Hall of the 'Marconi' Sanatorium. Music by Chopin is played both by recognised musicians and young artists. Concerts have a medicinal influence on spa visitors serving as a basis of music therapy.

Summer with Chopin

Krystyna Jamroz International Music Festival which receives the greatest recognition among music experts is the most prestigious event in Busko-Zdrój organised every year at the beginning of July since 1995. During the Festival the 'Town of the Sun' shines with music brilliance which beams all around the Ponidzie land. The festival is held, among others, in a building of the Busko Self-Government Centre of Culture (BSCK) and in local churches, the Minor Basilica in Wiślica, the Synagogue in Pińczów and the Palace in Kurozweki. At this time, regional stages are favoured with presence of excellent artists, recognised in the country and abroad. Concerts usually alternate with off-stage meetings attended by noted people of culture and art. This offer will quench aesthetic thirst of tourists and patients of the spa for long.

Profile of the patroness

Just as Paris had its little sparrow (Edith Piaf) also Busko has its nightingale – Krystyna Jamroz. This unusually talented opera singer was a Buskwoman by birth. She was born on 29 August 1923 and started her music education from playing the piano. During the war she also learnt to sing in Warsaw. The remarkably talented artist is remembered in Poland and abroad as a dramatic soprano with rich voice properties. She made her debut in 1946 on stages of the Opera in Wrocław. Later, she was a star of the Poznań Opera and the Grand Theatre in Warsaw. Her most distinct roles (Halka, Aida and Mother Jeanne from the Devils of Loudun) made her famous and let her be heard also abroad. Since 1960 she appeared on stages among others in countries of the former Soviet Union, Bulgaria, Hungary, Turkey and Romania. In the 70s she conquered the United States where she dazzled audience with recitals and soprano parts in the Symphony No. 2 by Mahler.

Krystyna Jamroz International Music Festival

During her thirty-four-year career she also made a name for herself as a repeated member of jury of the International Vocal Competition (for the first time in Rio de Janeiro). Krystyna Jamroz received numerous honours, including the Knight's Cross of the Order of Polonia Restituta (1964). She died in Warsaw on 9 July 1986. A year later, a plaque in honour of the singer was embedded in a wall of the 'Krystyna' villa and in 1991 a park avenue behind 'Łazienki' (Baths) was named after her. Krystyna Jamroz is remembered not only as a person with beautiful voice and appearance, but also with such a personality.

To a great extent cultural development of the town and its residents has also been influenced by Salonowa Orkiestra Zdrojowa. The group, which has already been operating for more than 60 years, provides male and female residents of the spa with moments of musical excitement. Thus, concerts not only promote Busko-Zdrój, but are also embedded in a treatment programme for spa visitors as an element of music therapy. When taking care of the body, you can't forget about needs of your spirit. And since concerts of the Orchestra soothe like a musical balm, it's worth exposing yourself to treatment with a magic baton. All those who wish to relax between therapies giving themselves to resonant beauty of notes are invited by the

Behandlungen entspannen und der klangvollen Schönheit der Musiknoten hingeben möchten, lädt das BSCK zu den Auftritten des Orchesters ein, die jeden Donnerstag im Zentrum und an den übrigen Wochentagen - in den Sanatorien „Marconi“, „Nida-Zdrój“, „Włókniarz“ und im 21. Militärischen Kur- und Rehabilitationskrankenhaus stattfinden. Das Salon-Kurorchester nimmt auch aktiv am Musikfestival unter der Schirmherrschaft von Krystyna Jamroz Teil.

Konzert des Salon-Kurorchesters

Diejenigen, die sich an Musik satt gehört haben, aber nach wie vor nach ästhetischen und kulturellen Erfahrungen begierig sind, lädt Busko-Zdrój ein seine Galerien, Museen, Bibliotheken, Kinos oder das Kulturhaus zu besuchen. Ein breites Angebot an Ausstellungen, Filmprojektionen und Buchsammlungen lässt keine Langeweile aufkommen. Erholung sollte nämlich nicht nur mit Faulheit in Verbindung gebracht werden. Wenn schon faulenz, dann aber... aktiv, wenn auch nur durch heilende Kulturtherapie.

• **Kulturzentrum der Selbstverwaltung von Busko unter der Schirmherrschaft von Wojtek Belon** (BSCK) funktioniert unter dem aktuellen Namen seit 1995. Seine Geschichte reicht aber bis ins Jahr 1964 zurück, als das Kreiskulturhaus ins Leben gerufen wurde. Heute befindet sich das Zentrum in dynamischer Entwicklung, indem es die Bewohner aktiv werden lässt und ihr Wissen über die regionale Kunst auch außerhalb der Grenzen von Ponidzie mit breiter Geste verbreitet.

Im Dezember 2010 startete ein Tonstudio im Zentrum. Eine Platte mit Weihnachtsliedern, die von Musikgruppen und Solisten aus Busko-Zdrój und der Umgebung ausgeführt wurden, war das erste dort umgesetzte Projekt. Im Rahmen des BSCK wurde u.a. die Galerie „Antresola“ sowie die Theaterszene von Busko gegründet, in deren Rahmen das Theater „Teatr NieWielki“ (dt. „Das NichtGroße Theater“) tätig ist. Unternehmen, die dieser Institution unterstellt sind, sind dagegen: Kino „Zdrój“, Touristen-Informationszentrum, Kammer für Regionale Sammlungen - Museum von Busko sowie über 20 Gemeinschaftsräume in Dörfern. Am Zentrum hat man auch eine Musikschule gegründet. In der Einrichtung werden auch Tanz-, Fotografie-, plastische Workshops und Musikworkshops geführt. Jede Ecke dieser Einrichtung ist voll von Kunst - Ausstellungen finden sogar in den Vorhallen (in der Hauptvorhalle und im Obergeschoss) statt - und geht auch über den Gebäuderahmen hinaus. Vor dem Eingang kann man auf einer kleinen Bank neben Wojtek Belon Rast machen. Das BSCK ist Organisator vieler kultureller Veranstaltungen.

al. Mickiewicza 22
Tel.: +48 41 378 23 19
www.bsck.busko.pl

• Das **Kino „Zdrój“** war bis Ende der 50er Jahre des vergangenen Jahrhunderts ein festes Zentrum der Filmkunst im ganzen Kreis. Auf ein Rendezvous mit den Stars des silbernen Bildschirms begab man sich in den Kurpark, wo heute das Restaurant „Victoria“ steht. In den 60er Jahren wurden darüber hinaus Filme im Kino „Przebój“ – im Gemeinschaftsraum des Kreispräsidiums der Bürgermiliz ausgestrahlt. Nach dem Umzug von „Zdrój“ ins Kreiskulturhaus wurde es aber im Jahre 1964 geschlossen. Eintrittskarten für „Kassenvorstellungen“ konnten in erster Reihe Patienten des Kurortes ergattern. Das Kino erfreute sich einer großen Popularität unter den Residenten des Kurortes. Kurgäste und Liebhaber der zehnten Muse wissen nämlich am besten, welche heilende Wirkung sie hat. Sie ist die beste Form der Therapie, besonders wenn draußen das Wetter mal nass ist...

al. Mickiewicza 22
Tel.: +48 41 378 35 72
www.bsck.busko.pl/pl/kino-zdroj.html

Gebäude des BSCK

Kunstgalerie BWA „Zielona“

• **Öffentliche Stadt- und Gemeindebibliothek**

os. Świerczewskiego 17
Tel.: +48 41 370 51 60

• **Die Pädagogische Wojewodschaftsbibliothek** funktioniert seit 1949.

In ihren Buchsammlungen findet man 39 Tsd. Volumen, darunter wissenschaftliche Bücher, Monografien mit regionaler Thematik und Hörbücher. Die Bibliothek, den Lesesaal und das kostenlose Internetzentrum für multimediale Information wird Jahr für Jahr von 1500 Benutzern besucht. Die Bibliothek führt Kurse im Bereich des Umweltschutzes.

Niederlassung in Busko-Zdrój

os. Świerczewskiego 17
Tel.: +48 41 378 39 27

• **Das Museum von Busko** – die Kammer für Regionale Sammlungen wurde im Jahre 1990 eröffnet. Es befindet sich in der Vorkriegsvilla „Polonia“. Die Sammlung birgt nahezu 4 Tsd. Exponate aus den Bereichen Kunst, Archäologie, Ethnografie, Geschichte, Militaria und Münzen. Wir finden hier eine wert-

volle Skulptur von Bogdan Orłowski, die die Königin Hedwig präsentiert - den ersten Kurgast im Kurort. Macht man sich auf ins Museum, gewinnt man Wissen über die Geschichte und Bewohner des Busker Landes und lernt die Lebensläufe von Personen kennen, die sich um die Stadt verdient gemacht haben. Die Kammer für Regionale Sammlungen hat sowohl feste (z.B. zur Erinnerung an Krystyna Jamroz) als auch vorübergehende Ausstellungen. In der Zeit des 2. Weltkrieges residierte in dem Gebäude der deutsche Sicherheitsdienst und auch das Standgericht befand sich hier.

al. Mickiewicza 7
Tel.: +48 41 378 71 91

• **Galerie BWA „Zielona“** liegt in der historischen Villa „Polonia“, was einen originellen Rahmen für die modernen Kunstwerke schafft. Allein wenn man seinen Fuß über die Schwelle der Galerie „Zielona“ setzt, wird man in Erstaunen versetzt, es wird der Bedarf geweckt, eine ästhetische Interpretation vorzunehmen. Die Galerie ist eine von vier Abteilungen des Büros für Kunstausstellungen in Kielce. Sie wurde im Jahre 1989 eröffnet. Man organisiert hier sowohl individuelle Ausstellungen, als auch Sammelausstellungen von in- und ausländischen Künstlern, die sich mit der Malerei, Grafik, Zeichnung, Bildhauerei, Weberei und der Fotografie befassen. Um das öffentliche Leben der Kunst sorgt sich seit Beginn der Existenz der Galerie „Zielona“ der bildende Künstler Bogdan Ptak. Hervorragende nationale Künstler haben ihre Werke hier präsentiert: Stanisław Baj, Edward Dwurnik, Andrzej Mleczko, Eugeniusz Molski und Janusz Trzebiatowski. Die erste Promotion der Region war eine Präsentation der Staffelei von Leszek Kurzeja. Bis heute werden die Galeriewände vorübergehend lokalen Künstlern von Ponidzie zur Verfügung gestellt, wie z.B. Piotr Kaleta, Bogdan Władysław Kowalczyk, Zbigniew Kowalewski, Leszek Kurzeja, Tamara Maj, Marek Wawro und Bogdan Ptak. Die „Zielona“ beschäftigt auch mit der Verlagstätigkeit und dem Verkauf von zeitgenössischen Kunstwerken lokaler Künstler.

Text:
Magdalena Koper

Übersetzung im Auftrag der Gemeinde Busko-Zdrój:
Lidex

Photos:
Dariusz Krakowiak,
Archiwum UMIG Busko-Zdrój

Grafische Bearbeitung und Zusammensetzung:
Karolina Otulakowska,
Sebastian Person

Herausgegeben im Auftrag von

Gmina Busko-Zdrój
al. Mickiewicza 10
28-100 Busko-Zdrój
Tel.: + 48 41 370 52 00
Fax: + 48 41 370 52 90
E-mail: urzad@umig.busko.pl
www.busko.pl

Busko-Zdrój 2011

Herausgeber:

DDK Edition
ul. Obozowa 4
60-289 Poznań
Tel.: + 48 61 868 65 75
www.ddkedition.com.pl

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

...dla rozwoju Województwa Świętokrzyskiego...

Projekt „Kampania promocyjna Miasta i Gminy Busko-Zdrój oraz utworzenie centrum informacji turystycznej” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Kurgemeinde
Busko-Zdrój

Nicht nur
ein Kurort...

KULTUR

Für einen Aufenthalt in Busko-Zdrój entscheiden sich für gewöhnlich Menschen, die ihre schwächliche Gesundheit aufbessern möchten. Viele von ihnen, da sie bezaubert vom Glanz der „Perle von Ponidzie“ wieder hierher kommen, wissen, dass man in diesem Städtchen von lediglich zwanzigtausend Einwohnern die Seele auch mit einer hervorragenden Kost erfreuen kann. Personen und Institutionen, die dafür verantwortlich sind den Sana-

Sanatorium „Marconi“

Kurpark

toriumsgästen und Touristen ästhetische und kulturelle Unterhaltung zu bieten, haben dafür gesorgt, dass die Auswahl an Veranstaltungen so breit wie nur möglich ist. Daher kann man klar sagen, dass Busko-Zdrój nicht nur reich an natürlichem Reichtum ist. Ja, es ist wahrhaftig ein idyllisches Land, wo Milch und ... Schwefelwasser fließt, aber auch ein dynamisches Kulturzentrum. Ein Aufenthalt in der Stadt pappelt also nicht nur den Körper, sondern auch die Seele auf. Das Veranstaltungsprogramm ist reich und trifft sicherlich den Geschmack der unterschiedlichsten Touristen und Kurgäste. Nachfolgend stellen wir Ihnen eine kurze Charakteristik der berühmtesten zyklischen Veranstaltungen von Busko-Zdrój vor, für die die Stadt nicht nur im Inland, sondern auch in Europa bekannt ist.

Nationales Liedfestival unter der Schirmherrschaft von Wojtek Belon

Wenn Ponidzie im Frühling zu grünen beginnt ist das ein Signal dafür, dass das **Nationale Liedfestival unter dem Schutzpatronat von Wojtek Belon „Es erklinge Bukowina“** näher rückt. Dieser Wettbewerb, der eine der Initiativen des Kulturzentrum der Selbstverwaltung (BSCK) von Busko ist, wurde zum ersten mal im Jahre 2008 organisiert. Seitdem machten auf der Bühne des Busker Kurortes viele junge Sänger ihre ersten Schritte auf der 5-Linien-Karriereleiter. Das Festival hat einen besonderen Charakter, da sein Schutzpatron nicht nur Vokalist, sondern auch Textschreiber war. Die Vorstellung ist

somit umso wertvoller, umso besser sowohl der Inhalt als auch die Form der Überlieferung ist. Die Auftretenden kämpfen um den Grand Prix und Preise, die von Sponsoren und Kunstmäzen gestiftet werden. Mit ihrer Anwesenheit hat auch eine Reihe von berühmten Künstlern der Veranstaltung ihre Ehre erwiesen, u.a. Grzegorz Turnau. Den Platz in der Jury nehmen bekannte und geschätzte Persönlichkeiten ein, die sowohl in ihrem Alltag als auch dazwischen mit der Musik verbunden sind. Die Stimmen der Künstler, die dieses Festival mitgestalten, sind eine klangvolle Huldigung, die Jahr für Jahr seinem Schutzpatron Wojtek Belon, der als Barde von Ponidzie gilt, erwiesen wird.

Silhouette des Schutzpatronen

Der Leader der Wolna Grupa Bukowina – Wojtek Belon – kam am 14. März 1952 in Marienwerder zur Welt. Er legte den Grundstein unter die Entwicklung der Kultur von Busko-Zdrój, wohin er im Jahre 1965 umzog. In den poetischen Werken des Barden von Ponidzie finden wir sowohl die Satire über die Bequemlichkeit der populistischen Gesellschaft der siebziger Jahre, eine den Gedichten von Jerzy Harasymowicz nahe Entzückung über das Klima der Berglandschaft, als auch ein Lob an die Geradsinnigkeit des Lebens gewöhnli-

Musikband Wolna Grupa Bukowina an der Bank von Wojtek Belon

Wojtek Belon

cher Menschen. In „Bellons“ Werken findet man auch Gedichte, die das Vergehen behandeln oder intime Texte, die von der Liebe sprechen. Der Songwriter war Gast auf der Bühne des Festivals Polnischer Lieder in Oppeln im Jahre 1981. Der Künstler starb am 3. Mai 1985 in Krakau. Sein Werk lebt jedoch bis heute - auch Dank der jungen Sänger - der Teilnehmer des Festivals „Es erklinge Bukowina“. Im Jahre 2008 wurde vor dem Sitz des BSCK die „Bank von Belon“ aufgestellt.

Auf der Wende von Maj zu Juni kommen im Land von Świętokrzyskie polnische und europäische Künstler zusammen. Ihre Auftritte kann man im Rahmen der **Internationalen Folkloretreffen in Busko** sehen. Auftritte von Volksgruppen, die in der Konzertmuschel des Kurparks organisiert werden, bringen etwas bunte Farbe in das grüne Gelände. Die Gruppen werden von einer Jury bewertet, die von Kennern auf dem Gebiet der Ethnografie, Musikologie, Choreografie und der Kulturerbschaft besetzt wird. Der Charakter dieser lautstarken Veranstaltung, füllt nicht nur die Ohren und Augen,

sondern auch... die Mägen der Zuhörer. Durch die Vereine der Landfrauen und regionalen Vereinigungen, die ihre Spezialitäten auf bunten Ständen ausstellen, ist die Folklore auch auf dem Gaumen der Musikliebhaber zu Gast. Dieses Ereignis ist eine einmalige Gelegenheit, um sein Wissen über die Kulturerbschaft der Region von Ponidzie zu vertiefen.

Internationales Folkloretreffen in Busko

Der Juli im Busker Kurort wird von klassischer Musik beherrscht. Ein Beweis dafür ist das zyklisch organisierte Festival **Sommer mit Chopin**. Die Klavierstücke von Friedrich Chopin und anderer Virtuosen - sind Honig für die Seele der „Badegäste“. Erhabene Poloniasen, sprunghafte Mazurka, nostalgische Balladen, klassische Sonaten und fraktale Rondos lassen sich aus dem Konzertsaal des Sanatoriums „Marconi“ vernehmen. Die Musik Chopins erklingt unter den Fingern sowohl hervorragender Musiker, als auch junger Künstler. Die Auftritte bewähren sich auch in der Behandlung der Kurgäste als Grundlage der Musiktherapie.

Sommer mit Chopin

Das **Internationales Musikfestival unter der Schirmherrschaft von Krystyna Jamroz**, das sich der höchsten Anerkennung der Musikkenner erfreut - ist die prestigevollste Veranstaltung von Busko-Zdrój. Es wird alljährlich, seit 1995, Anfang Juli organisiert. In der Zeit des Festivals erstrahlt die „Sonnenstadt“ in musikalischem Glanz und erleuchtet das ganze Land von Ponidzie. Es findet u.a. im Sitz des BSCK sowie in lokalen Kirchen, der Kleineren Basilika in Wiślica, in der Synagoge in Pińczów sowie im Palast in Kurozwęki statt. In dieser Zeit erweisen ausgezeichnete Künstler, die sich sowohl im In- wie auch im Ausland einer großen Anerkennung erfreuen, den regionalen Bühnen durch ihre Anwesenheit ihre Ehre. Die Konzerte verflechten sich üblicherweise mit Treffen mit berühmten Personen aus Kultur und Kunst. All dies stillt den Appetit aller, die nach Treffen mit der Kultur dürsten, für lange Zeit.

Silhouette der Patronin

Wie Paris seinen Sperl (Edith Piaf), so hat Busko – seine Nachtigall – Krystyna Jamroz. Diese außergewöhnlich begabte Opernsängerin war geborene Buskerin. Sie kam am 29. August 1923 zur Welt. Ihre musikalische Ausbildung begann sie mit dem Klavierunterricht, und in der Kriegszeit bezog sie auch Gesangsunterricht in Warschau. Die ausgesprochen talentierte Künstlerin wurde auf polnischer und ausländischer Bühne als dramatischer Sopran mit einer reichen Klangmaterie berühmt. Ihr Debüt hatte sie im Jahre 1946 auf der Bühne der Breslauer Oper. Später war sie ein Star der Oper von Posen und des Großen Theaters in Warschau. Ihre ausdrucksvollsten Rollen (Halka, Aida oder Mutter Joanna in den Teufel aus Loudun) brachten ihr Popularität im In- und Ausland. Seit 1960 gab Sie Vorführungen in den Ländern der ehemaligen Sowjetunion, in Bulgarien, Ungarn, der Türkei und Rumänien. In den 70-er Jahren kam die Zeit die Vereinigten Staaten zu erobern, wo sie die Zuhörer mit ihren Recitals und Sopranpartien in der II Symphonie von Mahler verzauberte. In ihrer vierunddreißig jährigen Karriere machte sie sich auch

Internationales Musikfestival unter der Schirmherrschaft von Krystyna Jamroz

einen Namen, indem sie nicht vereinzelt in der Jury des Internationalen Vokalwettbewerbs (zum ersten Mal in Rio de Janeiro) Platz nahm. Sie hat zahlreiche Auszeichnungen entgegen genommen, darunter das Kavalleriekreuz des Ordens der Wiedergeburt Polens (1964). Sie starb in Warschau, am 9. Juli 1986. Ein Jahr später wurde in eine Mauer des Krankenhauses „Krystyna“ in Busko-Zdrój eine Gedenktafel als Andenken an die Sängerin eingemauert und im Jahre 1991 gab man einer Parkallee hinter den „Bädern“ von Busko ihren Namen. Krystyna Jamroz ist uns nicht nur als eine Person mit einer wunderschönen Stimme oder Erscheinung, sondern auch mit einem solchen Charakter in Erinnerung geblieben.

Auf die kulturelle Entwicklung der Stadt und seiner Bewohner hatte auch die Tätigkeit des Salon-Kurorchesters großen Einfluss. Diese schon seit über 60 Jahren bestehende Band sichert Residenten und Residentinnen des Kurortes Augenblicke des musikalischen Elans. Die Konzerte sind also nicht nur eine Promotion von Busko-Zdrój, sondern sind auch fester Bestandteil des Behandlungsprogramms der Kurgäste als Element der Musiktherapie. Tut man etwas für den Körper darf man nämlich die seelischen Bedürfnisse nicht vergessen. Und da die Auftritte des Orchesters eine tröstende Wirkung haben wie ein musikalischer Balsam sind, ist es Wert sich der Wirkung des magischen Taktsstockes hinzugeben. All diejenigen, die sich zwischen den

также активное участие в Музыкальном фестивале им. Кристины Ямроз.

Тех, кто насытился музыкой, но жаждет дальнейших культурно-эстетических впечатлений, г. Буско-Здруй приглашает посетить галерею, музей, библиотеки, кинотеатр и дом культуры. Богатая программа выставок, по-

Концерт Салонного курортного оркестра

казов фильмов и собраний книг не дадут скучать. Ведь отдых не должен ассоциироваться лишь со сладкой ленью. Стоит бездельничать... активно, хотя бы путем оздоровления с помощью культурной терапии.

• Буский самоуправленческий центр культуры им. Войтека Белона

под нынешним названием работает с 1995 г. Однако, его история началась намного раньше, в 1964 г., когда был создан учреждение Районный дом культуры. В настоящее время центр интенсивно развивается, активизируя жителей и распространяя знания в области регионального искусства также за пределами региона Понидзе.

В декабре 2010 г. была создана Студия аудиозаписи. Диск с колядками в исполнении ансамблей и солистов из г. Буско-Здруй и окрестностей, стал ее первым проектом. По инициативе БСЦК была, в частности, открыта галерея «Антресоль» („Antresola”) и «Театр Небольшой» („Teatr NieWielki”) (работающий в рамках Буской театральной сцены (Buska Scena Teatralna)). В подчинении данного учреждения находятся: Дом культуры, Кинотеатр «Здруй» (Kino „Zdrój”), Центр туристической информации (Centrum Informacji Turystycznej), Палата региональных фондов - Буский музей (Izba Zbiorów Regionalnych-Muzeum Buskie) и более 20 сельских клубов. В рамках центра была также открыта Музыкальная школа. В учреждении работают: танцевальный, фотографический, пластический и музыкальный кружки. Искусство заполняет каждый уголок объекта. Экспозиции проводятся даже в холлах (главном и на втором этаже). Кроме того, искусство выходит за пределы здания – у входа можно отдохнуть на скамеечке рядом со скульптурой, представляющей Войтека Белона. БСЦК является организатором многих культурных мероприятий.

al. Mickiewicza 22
тел. + 48 41 378 23 19
www.bsck.busko.pl

• **Кинотеатр «Здруй» (Kino „Zdrój”)** до конца пятидесятих годов прошлого столетия, был единственным стационарным центром киноискусства во всем районе. На свидание со звездами серебряного экрана люди отправлялись тогда в Курортный парк, в место, где в настоящее время находится здание Ресторана «Виктория» (Restauracja „Victoria”). В 60-е годы фильмы показывали также в кинотеатре «Пшебуи» („Przebuji”)

– в клубе Районной комендатуры милиции. Однако его закрыли в 1964 г., когда «Здруй» переехал в Районный дом культуры. Входные билеты на сеансы известных фильмов, в первую очередь, выдавали пациентам Здравницы. Кинотеатр пользовался успехом у резидентов Здравницы. Курортники – любители Х музыки лучше всех знают, насколько она успокаивает. Это лучшая форма терапии, особенно, когда на дворе непогода...

al. Mickiewicza 22
тел. + 48 41 378 35 72
www.bsck.busko.pl/pl/kino-zdroj.html

Здание БСЦК

Галерея искусств БВА «Зеленая»

• Городская и гминная публичная библиотека (Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna)

os. Świerczewskiego 17
тел. + 48 41 370 51 60

• Воеводская педагогическая библиотека (Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka)

работает с 1949 г. В своих фондах она имеет 39 тыс. томов, в том числе: научные книги, монографии (региональная тематика), аудиокниги. Библиотеку, читальный зал и бесплатный Центр мультимедийной информации каждый год посещает 1500 человек. Библиотека проводит обучение в области защиты окружающей среды.

Филиал в г. Буско-Здруй

os. Świerczewskiego 17
тел. + 48 41 378 39 27

• Буский музей – Палата региональных собраний (Muzeum Buskie – Izba Zbiorów Regionalnych)

был открыт в 1990 г. Он расположен в довоенной вилле «Полония» („Polonia”). Собрание экспонатов из области искусства, археологии, этнографии, истории, материалов, относящихся к военному делу, нумизматики, состоит почти из 4 тыс. шт. Мы найдем здесь ценную скульптуру Богдана Орловского (Bogdan Orłowski), представляющую королеву Ядвигу (Królowa Jadwiga) – первую курортницу здравницы. Экскурсия в Музей позволит приобрести знания на тему истории и жителей г. Буско и окрестностей, ознакомиться с биографиями людей, заслуженных для города. В Палате региональных собраний находятся также постоянные выставки (напр. посвященные К. Ямроз) и временные экспозиции. Во время Второй мировой войны здание занимала немецкая полиция безопасности, здесь располагался также суд по срочным делам.

al. Mickiewicza 7
тел. + 48 41 378 71 91

• Галерея Бюро художественных выставок «Зеленая» (Galeria BWA „Zielona”)

расположена в довоенной вилле «Полония», что создает небанальную опору для современных работ. Поэтому, уже само появление на пороге «Зеленой» удивляет зрителя, зарождает потребность проведения эстетического толкования. Галерея является одним из четырех филиалов Бюро художественных выставок в г. Кельце. Она была открыта в 1989 г. Здесь проводятся индивидуальные и коллективные выставки отечественных и зарубежных художников, графиков, артистов, занимающихся рисунком, живописью, скульптурой, ткачей и фотографов. Об общественной жизни искусства, с самого начала существования «Зеленой» заботится художник Богдан Птак (Bogdan Ptak). Свои работы здесь представляли известные польские художники: Станислав Бай (Stanisław Baj), Эдвард Двурник (Edward Dwurnik), Анджей Млечко (Andrzej Mleczko), Эугениуш Молюски (Eugeniusz Molski) и Януш Тшебятowski (Janusz Trzebiatowski). Первой рекламой региона была презентация мольбертов Лешека Куржеи (Leszek Kurzeja). По сей день, стены Галереи предоставляются жителям региона Понидзе, занимающимся искусством, как напр. Петр Калета (Piotr Kaleta), Богдан Владыслав Ковальчик (Bogdan Władysław Kowalczyk), Збигнев Ковалевски (Zbigniew Kowalewski), Лешек Куржея (Leszek Kurzeja), Тамара Май (Tamara Maj), Марек Вавро (Marek Wawro) и Богдан Птак. «Зеленая» осуществляет также издательскую деятельность, организует аукционы произведений современного искусства локальных артистов.

al. Mickiewicza 7
тел. + 48 41 378 71 91

Текст:
Магдалена Копер

Перевод по поручению
Гмины Буско-Здруй:
Lidex

Фотографии:
Петр Калета,
Дариуш Краковяк,
Ярослав Крук,
Яцек Вцисло

Графическая обработка
и набор:
Каролина Отулаковска
Себастиан Персон

Издано по поручению:
Гмина Буско-Здруй
al. Mickiewicza 10
28-100 Busko-Zdrój
тел. + 48 41 370 52 00
факс: + 48 41 370 52 90
e-mail: urzad@umig.busko.pl
www.busko.pl

г. Буско-Здруй 2011

Издатель:
DDK Edition
ul. Obozowa 4
60-289 Poznań
тел. + 48 61 868 65 75
www.ddkedition.com.pl

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

...dla rozwoju Województwa Świętokrzyskiego...

Projekt „Kampania promocyjna Miasta i Gminy Busko-Zdrój oraz utworzenie centrum informacji turystycznej” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Курортная гмина
Буско-Здруй

Не только
здравница...

Zdrój

S

B

B

КУЛЬТУРА

На поездку в г. Буско-Здруй (Busko-Zdrój), как правило, решаются люди, которые хотят поправить слабое здоровье. Многие из них знают, так как возвращаются, очарованные блеском «жемчужины района Понидзе», что в этом небольшом городке (всего двадцать тысяч жителей), можно также найти духовную пищу. Люди и учреждения, ответственные за обеспечение гостям санаториев и туристам эстетического и культурного развлечения, позаботились о том, чтобы программа мероприятий была

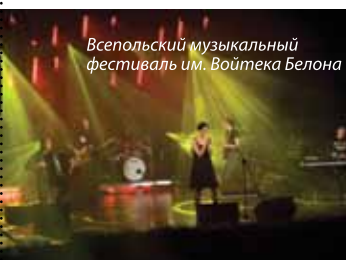
Санаторий «Маркони»

Курортный парк

как можно богаче. Поэтому смело можно сказать, что г. Буско-Здруй славится не только природными богатствами. Да, конечно, это идиллическая страна молоком и... сульфидной водой текущая, но это также активный культурный центр. Поэтому пребывание в городе ставит на ноги не только тело, но и душу. Программа событий очень богата и, вероятно, придется по вкусу туристам и курортникам «разных мастей».

Ниже мы представляем краткую характеристику главных циклических мероприятий, проводимых в г. Буско-Здруй, и расславивших его не только в стране, но и в Европе.

Всепольский музыкальный фестиваль им. Войтека Белона

Когда весной, в районе Понидзе появляется майская зелень, это сигнал, что приближается **Всепольский музыкальный фестиваль им. Войтека Белона «Пусть звучит Буковина» (Ogólnopolski Festiwal Piosenki im. Wojtka Belona „Niechaj zabrzmí Bukowina”)**. Являющийся одной из инициатив Буского самоуправленческого центра культуры (БСЦК) (Buskie Samorządowe Centrum Kultury imienia Wojtka Belona) конкурс впервые был проведен в 2008 г. С тех пор на сцене курорта свои первые шаги на пути к карьере делали многие молодые певцы. Фестиваль имеет особый климат, так как его патрон был не только вокалистом, но также автором текстов. Показ будет, поэтому, тем ценнее, чем лучше окажется, как передаваемое содержание, так и форма. Участники конкурса борются за

Grand Prix и призы, учрежденные спонсорами и меценатами искусства. Фестиваль посетили многие известные артисты, в том числе, Гжегож Турнау (Grzegorz Turnau). В состав жюри входят известные и признанные люди, связанные с музыкой. Голоса артистов, участвующих в создании этого Фестиваля являются звонкой формой оказания чести его патрону, Войтеку Белону, которого называют бардом региона Понидзе.

Патрон

Лидер Свободной группы Буковина (Wolna Grupa Bukowina) – Войтек Белон – родился 14 марта 1952 г. в г. Квидзын (Kwidzyn). Он заложил краеугольный камень развития культуры в г. Буско-Здруй, в котором появился в 1965 г. В поэтических произведениях барда региона Понидзе мы найдем и сатиру на удобную жизнь популистского общества семидесятых, и близкое стихотворениям Ежи Харасимовича (Jerzy Harasymowicz) восхищение климатом горного пейзажа, а также похвалу прямолинейной жизни простых людей. В трудах «Беллона» имеются также стихотворения, затрагивающие струну ухода времени и интимные тексты о любви. Можно в них найти и библейские мотивы. Певец гостил на сцене Фестиваля польской песни в г. Ополе (Festiwal Polskiej Piosenki w Opolu) в 1981

Свободная группа Буковина у скамейки В. Белона

Wojtek Belon

г. Артист умер 3 мая 1985 г. в Кракове, но его произведения продолжают жить, также, благодаря молодым вокалистам – Участникам Фестиваля «Пусть звучит Буковина». В 2008 г., перед зданием БСЦК была установлена «Скамеечка Белона».

На рубеже мая и июня на Свентокшискую землю съезжаются польские и зарубежные артисты. Их выступления можно увидеть и послушать в рамках **Международных Буских встреч с фольклором (Międzynarodowe Buskie Spotkania z Folklorem)**. Выступления фольклорных ансамблей, организуемые в Раковине Курортного парка, делают эти зеленые места разноцветными. Коллективы оцениваются жюри, в состав, которого входят эксперты в области: этнографии, музыковедения, хореографии и культурного наследия. Фольклорный характер этого мероприятия наполняет не только уши и глаза, но также...желудки слушателей. Благодаря **Клубу сельских хозяек (Kół Gospodyń Wiejskich)** и региональным ассоциациям, представляющим свои деликатесы на разноцветных стендах, фольклор гостит также во рту меломанов. Данное событие является

неповторимой возможностью углубленного изучения культурного наследия региона Понидзе.

Международные Буские встречи с фольклором

Июль на курорте звучит классической музыкой. Доказательством этого является, организуемый циклически фестиваль **Лето с Шопеном (Lato z Chopinem)**. Произведения для фортепьяно Фридерика Шопена и других виртуозов – это бальзам для души курортников. Достойные полонезы, бравурные мазурки, ностальгические баллады, классические сонаты и фрактальные рондо звучат в Концертном зале Санатория «Маркони» (Sanatorium „Marconi”). Музыка Шопена льется из-под пальцев известных музыкантов и молодых артистов. Выступления помогают лечить курортников и являются основой музыкотерапии.

Лето с Шопеном

Пользующийся самым большим признанием знатоков музыки **Международный музыкальный фестиваль им. Кристины Ямроз (Międzynarodowy Festiwal Muzyczny imienia Krystyny Jamroz)** – это самое престижное мероприятие г. Буско-Здруй. Начиная с 1995 г. оно проводится каждый год в начале июля. Во время фестиваля «солнечный город» сияет музыкальным блеском, излучаемым на весь регион Понидзе. Фестиваль проходит, в частности, в БСЦК и в местных костелах, Меньшей базилике (Bazylika Mniejsza) в с. Вислиця (Wiślica), Синагоге в г. Пиньчув (Pińczów) и во Дворце в с. Курозвенки (Kurozwęki). На региональных сценах выступают выдающиеся артисты, пользующиеся признанием, как в стране, так и за рубежом. Концерты, как правило, переплетаются с проводимыми вне сцены встречами с известными деятелями культуры и искусства. Все это надолго удовлетворяет эстетические потребности туристов и пациентов здравницы.

Патронесса

Как у Парижа был свой воробей (Этит Пиаф), так у Буска – свой соловей – Кристина Ямроз. Эта очень талантливая оперная певица была коренной жительницей г. Буско. Она родилась 29 августа 1923 г. Музыкальное обучение начала с учебы игре на фортепьяно, а во время войны, посещала также в Варшаве уроки пения. Очень талантливая артистка прославилась в Польше и за рубежом как драматическое сопрано, отмеченное большой вокальной силой и широтой диапазона. Она дебютировала в 1946 г. на подмостках Вроцлавской оперы (Opera Wrocławska). Позже была звездой Познаньской оперы (Opera Poznańska) и Большого театра (Teatr Wielki) в Варшаве. Самые известные роли Ямроз (Галья, Аида или Мать Иоанна в *Дьяволах из Людена (Diabłach z Loudun)*) принесли ей известность в стране и за рубежом. С 1960 г. артистка выступала, в частности, в странах бывшего СССР, Болгарии, Венгрии, Турции и Румынии. В 70-е годы пришло время покорять Соединенные Штаты, где она очаровала слушателей сольными концертами и партией сопрано во II Симфонии Маглера.

Международный музыкальный фестиваль им. Кристины Ямроз

В своей тридцатичетырехлетней карьере она также не раз прославилась, заседа в жюри Международного вокального конкурса (впервые в Рио-де-Жанейро). Была удостоена многих наград, в том числе, Кавалерского креста ордена Возрождения Польши (1964). Умерла в Варшаве, 9 июля 1986 г. Годом позже в стену виллы «Кристина» (willa „Krystyna”), была вмурована памятная таблица в честь певицы, а в 1991 г., ее имя получила парковая аллея, расположенная за Купальнями. Кристина Ямроз осталась в памяти не только, как обладательница прекрасного голоса и внешности, но как человек с таким же характером.

Очень сильное влияние на культурное развитие города оказала также деятельность **Салонного курортного оркестра (Salonowa Orkiestra Zdrojowa)**. Эта существующая более 60 лет группа дарит минуты музыкального вдохновения гостям курорта. Концерты не только прославляют г. Буско-Здруй, они вписаны также в программу лечения курортников, как элемент музыкотерапии. Ведь, заботясь о теле, нельзя забывать о потребностях души. А так как выступления оркестра являются успокаивающим музыкальным бальзамом, стоит поддаться действию магической дирижерской палочки. Всех, кто между процедурами хочет отдохнуть при звуках нот, БСЦК приглашает на концерты Оркестра; по четвергам на территории Центра, а в остальные дни недели – в санаториях «Маркони», «Нида-Здруй» („Nida-Zdrój”), «Влукняк („Wlókniarz”), и в 21-ом Военном курортном реабилитационном госпитале (21 Wojskowy Szpital Uzdrawiskowo-Rehabilitacyjny). Салонный курортный оркестр принимает

duits aux sanatoriums : Marconi, Nida-Zdrój, Włókniarz et au 21 Hôpital Militaire de Cure et de Réhabilitation. L'Orchestre de Salon participe activement au Festival de la Musique en mémoire de Krystyna Jamroz. En outre, la ville de Busko-Zdrój invite tous les amateurs de la musique

Concert de l'Orchestre de Salon

qui ont besoins d'autres sensations esthétiques et culturelles à visiter la galerie d'art, le musée, les bibliothèques, le cinéma ou le centre de culture. L'offre des expositions, des spectacles et des livres est tellement riche qu'elle ne permet pas de s'ennuyer. Le repos n'est pas seulement une douce paresse. Il faut se reposer ... activement, faire une cure culturelle.

• **Le Centre Municipal de Culture de Busko en mémoire de W. Belon**

Le centre (BSCK) fonctionne sous cette appellation depuis 1995. Son histoire remonte à 1964, l'année de l'ouverture de la Maison Cantonale de Culture. Aujourd'hui, le développement du centre est dynamique. Il active les habitants de Busko et assure une large promotion de l'art régional, y compris en dehors de Ponidzie.

En décembre 2010 a démarré un Studio d'Enregistrement. Le disque avec des chants de Noël performées par des groupes et par des solistes de Busko-Zdrój et de ses environ a été son premier projet. En outre, dans le cadre de BSCK fonctionnent, entre autres, la galerie « Antresola » et la Scène Théâtrale de Busko avec son « Teatr NieWielki ». D'autres établissements gérés par BSCK sont les suivants : le cinéma Zdrój, l'Office de Tourisme, Chambres des Collections Régionales – Musée de Busko et plus de 20 foyers dans les villages. Il y a aussi une École de Musique. Le centre de culture organise des ateliers de danse, de photographie, des beaux-arts et de musique. L'art remplit tous les coins de cet établissement les expositions sont organisées même dans les halls (principal et à l'étage). Les ateliers sortent aussi dehors – le monument – banc de Wojtek Belon vous attends devant le bâtiment. BSCK est aussi l'organisateur de nombreuses manifestations culturelles.

allée Mickiewicza 22
tél. +48 41 378 23 19
www.bsck.busko.pl

• **Cinéma « Zdrój »** Jusqu'à la fin des années 50 du XXe siècle, le cinéma

Zdrój était le seul cinéma permanent dans le canton. A cette époque, on pouvait admirer les stars du petit écran dans le Parc Thermal, là où maintenant se trouve le bâtiment du restaurant « Victoria ». Dans les années 60, les films étaient projetés aussi dans le cinéma « Przebój » – au foyer du Commissariat Cantonal de la Milice – qui a fermé après le déménagement de « Zdrój » au Centre Cantonal de Culture. Les patients de la station thermale pouvaient alors acheter les tickets des séances commerciales en priorité. Et le cinéma était un divertissement prisé des résidents de la ville des eaux. Les curistes, amateurs de la dixième muse, connaissent bien l'influence du cinéma. C'est la meilleure forme de thérapie, surtout quand le ciel est couvert...

allée Mickiewicza 22
tél. +48 41 378 35 72
www.bsck.busko.pl/pl/kino-zdroj.html

Centre de culture

Galerie d'Art BWA « Zielona »

• **Bibliothèque Publique Municipale et Cantonale de Busko-Zdrój**

cité Świerczewskiego 17
tél. +48 41 370 51 60

• **Bibliothèque Pédagogique Départementale à Kielce**

Cette bibliothèque fonctionne depuis 1949. Elle accueille 39 000 livres, notamment des livres scientifiques, des monographies consacrées à la région et des livres audio. Tous les ans, environ 1 500 utilisateurs profitent de la bibliothèque, de la salle de lecture et du Centre Internet d'Information Multimédia. La bibliothèque organise aussi des formations consacrées à la protection de l'environnement.

Filiale à Busko-Zdrój

cité Świerczewskiego 17
tél. +48 41 378 39 27

• **Chambre des Collections Régionales – Musée de Busko**

La Chambre du Musée a été ouverte en 1990. Elle se trouve dans une villa de style Polonia, construite avant la seconde guerre mondiale. Les objets recueillis, presque 4 000, viennent des différents domaines de la vie : art, archéologie, ethnographie, histoire, guerre, numismatique. On y trouve aussi une sculpture précieuse de Bogdan Orłowski qui représente la reine Jadwiga – la première curiste des thermes. La visite du musée permet de prendre connaissance

de l'histoire et de la vie habitants de région de Busko. La Chambre des Collections Régionales organise aussi des expositions temporaires et permanentes (p.ex. consacrée à Krystyna Jamroz). Pendant la seconde guerre mondiale, dans ce bâtiment se trouvait le siège de la police de sûreté des nazis et celui du tribunal sommaire.

allée Mickiewicza 7
tél. +48 41 378 71 91

• **Galerie d'art BWA « Zielona »**

Elle se trouve dans le bâtiment historique de la villa Polonia qui constitue un cadre exceptionnel pour les œuvres d'art contemporain. Il suffit de passer le seuil de la Zielona pour s'étonner, pour ressentir le besoin d'une interprétation artistique. C'est l'une des quatre galeries sœurs, filiales du BWA (Bureau d'Expositions Artistiques) de Kielce, ouverte en 1989. La galerie organise aussi bien des expositions individuelles que les expositions collectives des artistes polonais et étrangers dans plusieurs domaines : dessin, peinture, sculpture, graphisme, photographie et tissage. Depuis le début, l'artiste plasticien Bogdan Ptak est le tuteur de « Zielona » qui veille à la vie publique de l'art. D'éminents artistes polonais, comme Stanisław Baj, Edward Dwurnik, Andrzej Mleczek, Eugeniusz Molski et Janusz Trzebiatowski ont déjà présenté leurs œuvres dans cette galerie. La présentation des peintures de Leszek Kurzeja a été la première présentation destinée à promouvoir la région. Aujourd'hui, la galerie prête ses murs aux habitants de Ponidzie, comme Piotr Kaleta, Bogdan Władysław Kowalczyk, Zbigniew Kowalewski, Leszek Kurzeja, Tamara Maj, Marek Wawro et Bogdan Ptak. « Zielona » exerce aussi une activité éditoriale et vend des œuvres d'art contemporain des artistes locaux.

allée Mickiewicza 7
tél. +48 41 378 71 91

Texte :
Magdalena Koper

Traduction pour la
Commune de Busko-Zdrój :
Lidex

Photographies :
Piotr Kaleta,
Dariusz Krakowiak,
Jarosław Kruk,
Jacek Wcisło

Programmation graphique et
composition :
Karolina Otulakowska,
Sebastian Person

Commune de Busko-Zdrój :
Gmina Busko-Zdrój
allée Mickiewicza 10
28-100 Busko-Zdrój
tél. + 48 41 370 52 00
fax + 48 41 370 52 90
e-mail: urzad@umig.busko.pl
www.busko.pl

Busko-Zdrój 2011
Maison d'édition :
DDK Edition
rue Obozowa 4
60-289 Poznań
tél. + 48 61 868 65 75
www.ddkedition.com.pl

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

...dla rozwoju Województwa Świętokrzyskiego...

Projekt „Kampania promocyjna Miasta i Gminy Busko-Zdrój oraz utworzenie centrum informacji turystycznej” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Commune thermale
Busko-Zdrój

En dehors
de la station
thermale...

Zdrój

CULTURE

D'habitude, les curistes qui décident de venir à Busko-Zdrój pensent surtout à réparer leur santé fragile. Plusieurs personnes retournent ici, éblouies par l'éclat de cette « perle de Poniidzie », car elles savent que cette petite ville d'à peine vingt mille habitants propose une excellente nourriture pour l'esprit. Les personnes et les institutions qui ont pour mission d'assurer un divertissement esthétique et culturel aux invités

Sanatorium Marconi

Parc Thermal

des sanatoriums et aux touristes veillent à ce que le programme culturel soit bien rempli. Ainsi, nous pouvons dire que Busko-Zdrój possède aussi d'autres richesses que les ressources naturelles. Certes, un pays idyllique coulant de lait et de... l'eau sulfurée, mais aussi un centre de culture dynamique. Le séjour à Busko-Zdrój guérit le corps, reconforte l'âme et l'esprit. Le programme des manifestations culturelles est riche et diversifié. Il devrait satisfaire tous les touristes et les curistes.

Voici une brève présentation de principales manifestations culturelles à Busko-Zdrój qui ont rendu cette ville fameuse non seulement en Pologne, mais aussi en Europe.

Festival Polonais de la Chanson en mémoire de W. Belon

Au printemps, quand Poniidzie commence à verdier et le mois de mai approche, il est temps de penser au **Festival Polonais de la Chanson « Niechaj zabrzmi Bukowina » en mémoire de Wojtek Belon**. Ce concours, l'une des premières initiatives de BSCK, est organisé depuis 2008. Pendant ces quelques années, de nombreux jeunes chanteurs ont y fait leurs premiers pas sur la portée de leur carrière scénique. Le caractère du festival est particulier car son patron était un chanteur, mais aussi un auteur des paroles. Le fond et la forme du message musical sont donc très importants pour la qualité de la présentation.

Les participants concourent pour gagner le Grand Prix et d'autres distinctions fondées par des sponsors et par des mécènes d'art. Ce festival a déjà été honoré par la présence de nombreux artistes très connus, comme Grzegorz Turnau. Le jury comprend des personnalités connues et reconnues, engagées au quotidien dans la vie musicale. Les voix des artistes qui créent le Festival sont un hommage annuel à son patron, Wojtek Belon, appelé le « barde de Poniidzie ».

Présentation du patron

Le leader du groupe Wolna Grupa Bukowina – Wojtek Belon – est né le 14 mars 1952 à Kwidzyń. En 1965, il a déménagé à Busko-Zdrój et fortement contribué à la vie culturelle de notre ville. Dans les œuvres poétiques de ce barde de Poniidzie on trouve aussi bien un regard satirique sur la vie de la société populiste des années soixante-dix, l'émerveillement du paysage des montagnes proche des poèmes de Jerzy Harasymowicz, que les éloges d'une vie simple. Les poèmes de « Belon » frappent les cordes de l'éphéméride, parfois se sont des textes intimes qui parlent de l'amour. On y trouve aussi des motifs bibliques.

Le groupe Wolna Grupa Bukowina au banc de W. Belon

Wojtek Belon

Il a participé au Festival de la Chanson Polonaise d'Opole en 1981. Il est décédé le 3 mai 1985 à Cracovie, mais ses œuvres vivent toujours, notamment grâce à de jeunes chanteurs qui participent au Festival « Niechaj zabrzmi Bukowina ». Un « Banc de Belon » a été posé en 2008 devant le centre de culture.

Fin mai et début juin, la voïvodie de Sainte-Croix attire des artistes polonais et européens. Vous pouvez admirer leurs démonstrations dans le cadre des **Rencontres Internationales à Busko-Zdrój avec le Folklore**. Les spectacles des groupes d'art populaire sont organisés dans le kiosque à musique du Parc Thermale en apportant des couleurs à la verdure du parc. Les groupes sont évalués par un jury composé des connaisseurs en ethnographie. Le caractère populaire de cette manifestation tumultueuse est ressenti non seulement par les yeux et les oreilles, mais aussi par les ... estomacs des spectateurs. Grâce aux groupes de maîtresses de maison rurales et des associations régionales qui présentent leurs plats préférés dans des stands

pleins de couleurs, le folklore arrive aux palais des mélomanes. C'est une manifestation à ne pas manquer, incontournable pour ceux qui souhaitent approfondir leur connaissance du patrimoine culturel de la région de Poniidzie.

Rencontres Internationales à Busko-Zdrój avec le Folklore

A la station thermale de Busko, le mois de juillet est consacré à la musique classique. Le festival **Été avec Chopin** en est la preuve. Les œuvres pour piano de Frédéric Chopin et d'autres compositeurs – émerveillent les curistes. Des polonaises honorables, des mazurkas sautillantes, des ballades nostalgiques, des sonates classiques et des rondos à fraction : le son remplit la salle de concert du Sanatorium Marconi. La musique de Chopin s'éveille sous les doigts d'éminents musiciens et de jeunes créateurs. Ces concerts sont bénéfiques aux curistes et constituent le fondement de la musicothérapie.

Été avec Chopin

Festival International de la Musique en mémoire de Krystyna Jamroz. Cette manifestation culturelle, la plus prestigieuse à Busko-Zdrój et reconnue par les connaisseurs de la musique, organisée tous les ans au début du mois de juillet depuis 1995. Pendant le festival, la ville ensoleillée rayonne par la musique sur toute la région de Poniidzie. Les spectacles ont lieu entre autres au Centre Municipal de Culture de Busko, dans les églises locales, dans la Basilique Mineure à Wiślica, dans la Synagogue à Pińczów et au Palais de Kurozwęki. Dans le cadre du festival, des artistes reconnus en Pologne et à l'étranger honorent les scènes régionales par leur présence. En général, entre les concerts, il y a aussi des rencontres avec des personnalités de la vie culturelle et artistique. Les touristes et les patients avides des sensations esthétiques y trouveront leur bonheur pour longtemps.

Présentation de la patronne

Comme Paris avait son piaf (Édith Piaf), Busko a son rossignol – Krystyna Jamroz. Cette cantatrice d'opéra extrêmement douée est née à Busko, le 29 août 1923. Elle a commencé son éducation musicale par les cours de piano. Pendant la guerre, elle prenait des cours de chant à Varsovie. Elle est devenue célèbre sur les scènes nationales et étrangères grâce à son soprano dramatique présentant une matière sonore riche. Jamroz a débuté en 1946 à l'Opéra de Wrocław. Avec le temps, elle est devenue la star de l'Opéra de Poznań et du Grand Théâtre de Varsovie. Ses rôles les plus caractéristiques (Halka, Aïda ou Mère Jeanne dans les Diables de Loudun) lui ont apporté la reconnaissance en Pologne et à l'étranger. A partir de 1960, elle donnait des concerts dans les états de l'URSS, en Bulgarie, Hongrie, Turquie ou Roumanie. Dans les années 70, Jamroz est partie à la conquête des États-Unis où elle a émerveillé les spectateurs par ses récitals et par sa soprano dans la Symphonie de Mahler n° 2. Pendant trente quatre ans de carrière,

Festival International de la Musique en mémoire de Krystyna Jamroz

cette cantatrice a siégé au jury du Concours Vocal International (pour la première fois à Rio de Janeiro). Jamroz a obtenu de nombreuses distinctions, comme la Croix de Chevalier de la Médaille Polonia Restituta (1964). Elle est décédée le 9 juillet 1986. Un an plus tard, une plaque commémorative a été incorporée au mur de l'hôpital Krystyna à Busko-Zdrój ouvert après la reconstruction de la villa Krystyna. Depuis 1991, une allée du parc thermal, derrière Łazienki, porte son nom. Krystyna Jamroz est restée gravée dans la mémoire grâce à sa belle voie, sa beauté et son caractère.

L'activité de l'**Orchestre de Salon de Busko-Zdrój** a également eu un fort impact sur le développement culturel de la ville et de ses habitants. Ce groupe existe depuis plus de 60 ans et assure des moments d'exaltation musicale aux résidents de la station thermale. Ses concerts contribuent à la promotion de Busko-Zdrój et s'inscrivent dans le programme de cure en tant qu'élément de la musicothérapie. Et en soignant le corps, il ne faut pas oublier les besoins spirituels. Les performances de l'Orchestre sont apaisées comme un baume musical, il faut donc se soumettre à l'action de la baguette magique. Le centre de culture BSCK invite tous ceux qui souhaitent se relaxer entre les soins et s'ouvrir à la beauté des notes aux concerts de l'Orchestre tous les jeudis sur le terrain du Centre. Les autres jours, l'Orchestre se pro-

таційно-Курортну Лікарню. Салонний Курортний Оркестр бере теж активну участь в Міжнародному Музичного Фестивалі імені Кристини Ямроз.

Концерт Салонного Курортного Оркестру

Осіб, насичених музикою, але все ще прагнучих естетично-культурних вражень, Буско-Здруй запрошує відвідати галереї, музеї, бібліотеки, кінозали і будинки культури. Багата пропозиція виставок, репертуарів кінозалів і бібліотек не дозволить, щоб нудьга запанувала у Вашому серці. Відпочинок не повинен асоціюватися лише з солодким лінивством. Нічого не робити потрібно.... активно, хоч би віддаючись оздоровчій терапії культурою.

• **Буский Муніципальний Центр Культури (БМЦК) імені Войтка Бельона** функціонує під цією назвою з 1995 року. Материнська установа - Повітовий Будинок Культури, з якої народився БМЦК, була створена в 1964 році. Нині осередок активно розвивається, залучаючи в свою діяльність жителів і поширюючи знання про регіональне мистецтво далеко за межі Понідщини.

В грудні 2010 року рушила при БМЦК некомерційна Студія Звукозаписів. Записи колядок, у виконанні колективів і солістів з Буско-Здрою і околиць, були першим реалізованим проектом студії. У рамках БМЦК створено, зокрема, галерею «Антресоль», а також Буску Театральну Сцену у рамках якої діє «НеВеликий Театр». Підпорядкованими одиницями цієї установи є натовість: Кінотеатр «Здруй», Центр Туристичної Інформації, Палата Регіональних Зібрань, а також понад 20 сільських світлиць. При осередку відкрито також музичну школу. У БМЦК працюють гуртки: танцювальний, фотографічний, художній і музичний. Мистецтво заповнює кожен куточок об'єкту - експозиції відбуваються навіть в холах (головному і на поверсі). Більше того, експозиції виходять також поза межі будівлі. Перед входом можна посидіти на лавочці поряд зі скульптурою Войтка Бельона. БМЦК є організатором багатьох культурних заходів.

al. Mickiewicza 22
тел. + 48 41 378 23 19
www.bsck.busko.pl

• **Кінотеатр «Здруй»** до кінця п'ятдесятих років минулого століття був єдиним постійно діючим кінотеатром в усьому Бускому повіті. На побачення з зірками срібного екрану ходилося тоді в Курортний Парк, там, де сьогодні ресторан «Вікторія». У 60-і роки показ фільмів відбувався також в кінотеатрі «Пшебуї» – у світлиці Повітової Команди МО. Його «кар'єра» закінчилася в 1964 році, тоді «Здруй» перенесено в Повітовий Будинок Культури. Вхідні білети на «касові сеанси» могли здобути, в першу чергу, пацієнти курорту. Кіно тішилося популярністю серед резидентів здравниці. Любителі кіномузи добре знають, який заспокійливий вплив вона має. Ценайкраща форма терапії, особливо коли навулицізахмарилося....

al. Mickiewicza 22
тел. + 48 41 378 35 72
www.bsck.busko.pl/pl/kino-zdroj.html

Будинок БМЦК

Галерея Мистецтва БВА «Зелена»

• **Міська та гмінна громадська бібліотека в Буско-Здруй**
os. Świerczewskiego 17
тел. + 48 41 370 51 60

• **Педагогічна Воєводська Бібліотека** діє з 1949 року. В її розпорядженні 39 тис. томів, зокрема наукові книги, монографії на регіональну тему, аудіо-книги. Читальний зал, саму бібліотеку і безплатний Центр Мультимедійної Інформації щороку відвідує 1500 користувачів. Бібліотека проводить навчання в галузі охорони середовища.

філіал в Буску-Здрою
os. Świerczewskiego 17
тел. + 48 41 378 39 27

• **Бускі Музей** – Палата Регіональних Зібрань був відкритий в 1990 році. Садибою установи є стильна передвоєнна вілла «Полонія». Зібрання експонатів з мистецтва, археології, етнографії, історії, військової справи і нумізматики нараховує майже 4 тис. екземплярів. Є тут зокрема цінна скульптура Богдана Орловського, яка представляє королеву Ядвігу – першу «курортницю» здравниці. Екскурсія в Музей дозволить закарбувати в пам'яті інформацію про історію і жителів Бускої Землі, пізнати біографії відомих людей, життя яких пов'язано з містом. Палата проводить постійні виставки (наприклад, одна

з них присвячена пам'яті Кристини Ямроз) і тимчасові. Підчас Другої Світової Війни в будинку знаходилася німецька поліція безпеки і тут працював військово-польовий суд.

al. Mickiewicza 7
тел. + 48 41 378 71 91

• **Галерея БХВ «Зелена»** знаходиться в старовинній віллі «Полонія», яка є небанальною скарбницею для сучасних робіт. Саме переступлення порогу «Зеленої» викликає у гостя подив і вимагає здійснення естетичної інтерпретації. Галерея – один з чотирьох філіалів Келецького Бюро Художніх Виставок. Відділ відкрито в 1989 році Тут проводяться індивідуальні і колективні виставки вітчизняних і закордонних митців: графіків, художників, скульпторів, фотографів тощо. Про публічне життя мистецтва дбає від початку існування «Зеленої» художник Богдан Птак. Свої твори представляли тут відомі польські митці: Станіслав Бай, Едвард Двурнік, Анджей Млечко, Євгеніуш Мольські і Януш Тшебятковські. Першою рекламою регіону був показ робіт Лешка Кужеї. До нині стіни Галереї гостять полотна митців Понідщини, таких як: Пьотр Калета, Богдан Владислав Ковальчик, Збігнев Ковалевські, Лешек Кужея, Тамара Май, Марек Вавро і Богдан Птак. «Зелена» здійснює теж видавничу діяльність і комерційну – продаж творів сучасного мистецтва.

al. Mickiewicza 7
тел. + 48 41 378 71 91

Текст:
Магдалена Копер

Переклад на замовлення
Гміни Буско-Здруй:
«Lidex»

Світлина:
Пьотр Калета,
Даріуш Краковяк,
Ярослав Крук,
Яцек Віцло

Художнє оформлення та
комп'ютерна верстка:
Кароліна Отуляковська
Себастьян Персон

Видання на замовлення:
Гміна Буско-Здруй
Алея Міцкевича 10
28-100 Буско-Здруй
тел. + 48 41 370 52 00
факс + 48 41 370 52 90
e-mail: urzad@umig.busko.pl
www.busko.pl

Буско-Здруй 2011

Видавець:
«DDK Edition»
вул. Обозова 4
60-289 Познань
тел. + 48 61 868 65 75
www.ddkedition.com.pl

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

...dla rozwoju Województwa Świętokrzyskiego...

Projekt „Kampania promocyjna Miasta i Gminy Busko-Zdrój oraz utworzenie centrum informacji turystycznej” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Курортна гміна
Буско-Здруй

Не лише
курорт...

Zdrój

S

B

B

КУЛЬТУРА

Поїхати відпочивати в Буско-Здрой вирішують зазвичай ті, хто прагне підлікувати слабе здоров'я. Багато з них знає, оскільки повертаються сюди знову і знову, зачаровані блиском «перлини Понідщини», що в цьому невеличкому, здавалося б, двадцятитисячному містечку і для душі можна знайти щось надзвичайне. Особи і установи, відповідальні за забезпечення естетичних і культурних розваг гостям

Санаторій «Марконі»

Парк «Здройови»

санаторіїв і туристам, подбали про те, щоб пропозиція культурних заходів була якомога багатшою. А тому сміливо можна сказати, що Буско-Здрой багате не лише природними ресурсами! Безперечно, це ідилічна країна «з сульфідними водами і молочними берегами», але одночасно - активно діючий культурний осередок. Перебування в місті лікує не лише тіло, але і душу. Програма заходів багата і напевно задовольнить смаки найрізноманітніших і найвибагливіших туристів і курортників

Нижче представляємо коротку характеристику найвідоміших циклічних заходів Буско-Здрой, завдяки яким місто відоме не лише в Польщі але й в усій Європі.

Загальнопольський Фестиваль Пісні ім. Войтка Бельона

Коли весною Понідщина починає «травнево» зеленіти - це сигнал наближення **Загальнопольського Фестивалю Пісні ім. Войтка Бельона «Хай лунає Буковина»**. Конкурс, який є однією з ініціатив Буского Муніципального Центру Культури, вперше був організований в 2008 році. Відтоді на сцені цього курорту ставили свої перші кроки на нотному стані кар'єри численні молоді співаки. Фестиваль має особливий характер з уваги на факт, що його патрон був не лише вокалістом

але і автором пісень. В конкурсі оцінюється і текст і форма переказу. Учасники борються за Гран-Прі і нагороди спонсорів і меценатів мистецтва. На фестивалі побувало багато відомих творців, зокрема Гжегож Турнау. Члени журі - відомі особи зі світу музики. Голоси співаків-співтворців цього Фестивалю – дзвінке щорічне вшанування пам'яті патрона фестивалю – Войтка Бельона, званого бардом Понідщини.

Образ патрона

Лідер Вільної Групи Буковина – Войтек Бельон - народився 14 березня 1952 року в Квідзині. До Буско-Здрой родина Войтка переїхала в 1965 році. В поетичних творах барда Понідщини ми знайдемо і сатиру на зручність популістського суспільства сімдесятих років і близьке віршам Єжи Гарасимовича захоплення кліматом гірського краєвиду, як теж похвалу прямолінійного життя звичайних людей. Є також в доробку Бельона вірші, які зачіпають струну короткочасності буття, інтимні тексти про кохання. Можна в них віднайти теж

Вільна Група Буковина біля лавки В. Бельона

Войтек Бельон

біблейські мотиви. Автор пісень і їх виконавець загостював на сцені Фестивалю Польської Пісні в Ополі в 1981 році. Помер 3 травня 1985 року в Кракові. Його справа проте не померла, і зокрема, завдяки молодим вокалістам – учасникам Фестивалю «Хай лунає Буковина». В 2008 році перед будинком Центру Культури встановлено «Лавку Бельона».

На переломі травня і червня на Землю Свентокшиську приїжджають польські і європейські митці. Їх виступи можна оглядати в рамках **Міжнародних Буских Зустрічей з Фольклором**. Виступи народних колективів проводяться в Концертній мушлі Парку «Здройови». Колективи оцінює журі, в склад якого входять знавці етнографії, музикології, хореографії і культурної спадщини. Фольклорне звучання цього гучного свята заповнює не лише вуха і очі але і... шлунок слухачів. Завдяки старанням громад сільських господинь і регіональ-

них об'єднань, виступи фольклорних колективів супроводжуються столами суто заставленими регіональними смаколикками. Ця подія - неповторний шанс глибшого пізнання культурної спадщини регіону Понідщини.

Міжнародні Бускі Зустрічі з Фольклором

Липень в бускому курорті проходить під знаком класичної музики. Доказом цьому фестиваль **«Літо з Шопеном»**, який відбувається щороку. Фортепіанні твори Фредерика Шопена і інших віртуозів – це мед для душі і місцевих жителів і приїжджих. Горді полонези, бравурні мазурки, ностальгічні балади, класичні сонати і фрактальні рондо лунають в Концертному Залі Санаторію «Марконі». Виступи здають екзамен в лікуванні курортників, як основа музикотерапії.

Літо з Шопеном

Міжнародний Музичний Фестиваль ім. Кристини Ямроз, який надзвичайно високо оцінюють знавці музики - це найбільш престижна подія Буско-Здрой. Вона організовується щороку на початку липня. На час фестивалю, «місто сонця» сяє музичним блиском, яке промінює на усю Понідщину. Відбувається він, зокрема, в Бускому Муніципальному Центрі Культури а також в місцевих костелах, меншій Базиліці в Вісліці у синагозі в Піньчові і в палаці в Курозвенках. Тоді то регіональні сцени удостоюють своєю присутністю добірні творці, відомі як в Польщі, так і за кордоном. Концерти зазвичай переплітаються зустрічами з відомими людьми культури і мистецтва. Все це, без сумніву, задовольнить апетит усіх, хто прагне зустрічей з культурою.

Образ патронки

Як Париж мав свого горобчика (Едіт Піаф), так Буско – свого солов'я - Кристину Ямроз. Та надзвичайно здібна оперна співачка була родовитою Бушанкою. Народилась 29 серпня 1923 року Своєю музичну освіту розпочала від науки гри на роялі, а під час війни брала уроки співу у Варшаві. Надзвичайно талановита співачка прославилася на польській і закордонній сцені драматичним сопрано з багатою звуковою матерією. Дебютувала в 1946 році на сцені Вроцлавської Опери. Пізніше була зіркою Познанської Опери і Національної Опери у Варшаві. Її найбільш відомі ролі (Галька, Аїда, чи Матка Іоанна в Дияволах з Лудун) принесли їй розголос в країні і закордоном. З 1960 року давала численні концерти в державах колишнього СРСР, Болгарії, Угорщині, в Туреччині і Румунії. У 70 роках. прийшов час на підбій Сполучених Штатів, в яких успіх їй принесли сольні концерти і сопранова партія в II Симфонії Малера.

Міжнародний Музичний Фестиваль ім. Кристини Ямроз

У своїй тридцятичотирьохрічній кар'єрі прославилася також як член журі Міжнародного Вокального (вперше в Ріо де Жанейро) Конкурсу. Отримала численні відзнаки, зокрема - Кавалерський Хрест Ордену Відродження Польщі (1964). Померла у Варшаві, 9 липня 1986 року. Рік пізніше, в стіну лікарні «Кристина» в Буско-Здрой, яка була відкрита на базі перебудованої вілли «Кристина», вмуровано меморіальну дошку на честь співачки, а в 1991 році її ім'ям названо паркову алею за бускими «Лазенками». Кристина Ямроз лишилася в пам'яті людей як особа з чудовим голосом, слухом, і прекрасним характером.

На культурний розвиток міста і його жителів великий вплив має теж діяльність **Салонного Курортного Оркестру**. Цей колектив, який існує вже понад 60 років гарантує хвилю музичного піднесення курортникам здоровниці. Концерти не лише і не просто промоція Буско-Здрой, вони вписані в програму лікування приїжджих пацієнтів як елемент музикотерапії. Дбаючи про тіло, не можна забувати про душу. Виступи Оркестру діють як музичний бальзам, тому не варто його ігнорувати. Всіх, хто прагне відпочити між процедурами, віддаючись магії музики, ВМЦК запрошує на виступи Оркестру кожного четверга на територію Центру, а в інші дні - в лікувальні установи «Марконі», «Ніда-Здруй», «Влукняж», а також в 21. Військову Реабілі-